Lietas Nr. C33437116
Lietas arhīva Nr. C-4371-16

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Rīgā 2016.gada 21.aprīlī

**Rīgas rajona tiesa**
tiesnese D.Liepiņa
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

2016.gada 26.janvārī prasītāja /pers. A/ iesniedza tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, norādot, ka atbildētājs – bērnu tēvs no 2009.gada ģimenē nedzīvo un materiāli nepalīdz. Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" un Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr. 665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ uzturam 111,00 *euro* mēnesī un meitas /pers. D/ uzturam 111,00 *euro* mēnesī. Norāda, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{21}$panta noteikumiem, 2016.gada 19.februārī atbildētājam uz viņa deklarēto dzīvesvietu nosūtīts prasības pieteikums ar lūgumu iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus.

Atbildētājs likumā noteiktajā termiņā paskaidrojumus tiesā nav iesniedzis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu, *tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses (..). Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē (..).*

Civilprocesa likuma 56.$^{1}$ panta pirmās daļas 3.punkts noteic – *ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā (..), uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.*

Ievērojot minēto, ir pamats uzskatam, ka par tiesvedību atbildētājam ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Turklāt, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{21}$panta otrās daļas noteikumiem, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, pamatojoties uz lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{25}$ panta pirmo daļu, *ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.$^{26}$ pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim (..).*

Atbilstoši minētajiem noteikumiem, 2016.gada 16.martā pusēm nosūtīti paziņojumi par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, vienlaikus norādot sprieduma noraksta pieejamības datumu.

**Motīvu daļa**

Pārbaudījusi un novērtējusi prasības pieteikumu un lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, pierādīta un apmierināma.

Saskaņā ar lietā esošo dzimšanas apliecības /apliecības numurs/ kopiju (lietas 9.lapa), /datums/dzimušās /pers. D/ vecāki ir puses lietā.

Saskaņā ar lietā esošo dzimšanas apliecības /apliecības numurs/ kopiju (lietas 10.lapa), /datums/dzimušās /pers. C/ vecāki ir puses lietā.

ANO Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta otrā daļa noteic, ka *uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnu, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.*

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu, *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.*

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmās daļas noteikumiem, *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu (..).*

Savukārt Civillikuma 179.panta otrā daļa noteic, ka *pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns (..) nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem (..).*

Tādējādi likums noteic vecāku pienākumu nodrošināt bērniem ēdienu, apģērbu, mājokli, veselības aprūpi, kā arī vecāku mantiskajām iespējām atbilstošu papildus izglītību un attīstību veicinošas nodarbības, savukārt tiesai ir jānodrošina bērniem iespēja saņemt no saviem vecākiem regulāru finansiālu atbalstu, kas nepieciešams bērnu ikdienas aprūpes realizācijai un bērna vajadzību apmierināšanai.

No lietā esošā Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas 31.01.2011. lēmuma Nr.1-8/31466-524 (lietas 8.lapa) izriet, ka no 18.01.2011. prasītājai parādnieka – atbildētāja /pers. B/ vietā izmaksāti uzturlīdzekļi bērnu /pers. C/ un /pers. D/ uzturam, jo atbildētājs nepildīja tiesas nolēmumu.

Saskaņā ar tiesai pieejamo Tiesu informatīvās sistēmas informāciju, ar Rīgas rajona tiesas 2010.gada 28.maija spriedumu no atbildētāja prasītājas labā piedzīti uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ un meitas /pers. D/ uzturam Ls 45,00 (64,03 *euro*) mēnesī katram bērnam, sākot no 2010.gada 2.marta līdz bērnu pilngadības sasniegšanai.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu, *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, ko katram vecākam, neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Atbilstoši minētajiem noteikumiem, bērnam līdz 7 gadu vecumam minimālie uzturlīdzekļi nodrošināmi 25 procentu apmērā (2.1.punkts), bet bērnam no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 procentu apmērā (2.2.punkts) no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Līdz ar to, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem, minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kuru atbildētājam ir pienākums maksāt 2006.gada 15.oktobrī dzimušās /pers. D/ un 2004.gada 10.jūlijā dzimušās /pers. C/ uzturam, neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnus un mantas stāvokļa, ir 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērnu 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktam, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2016.gada 1.janvāra ir 370 *euro*.

No minētā secināms, ka ar Rīgas rajona tiesas 2010.gada 28.maija spriedumu noteiktais uzturlīdzekļu apmērs ir mazāks par valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, līdz ar ko prasītāja pamatoti ir cēlusi tiesā prasību, lūdzot piedzīt uzturlīdzekļus bērnu uzturam Ministru kabineta noteiktajā apmērā.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka piedzīto uzturlīdzekļu apmērs ir jāpalielina un no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenami uzturlīdzekļi 2006.gada 15.oktobrī dzimušās /pers. D/ un 2004.gada 10.jūlijā dzimušās /pers. C/ uzturam 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas, jeb 111,00 *euro* mēnesī katram bērnam, par laika periodu no 2016.gada 26.janvāra līdz bērnu 18 gadu vecuma sasniegšanai, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Tulkojot sistēmiski Civillikuma ģimenes tiesību normas kopsakarā ar Civilprocesa likuma 1.pantu, secināms, ka ir pamats uzturlīdzekļus piedzīt no prasības celšanas dienas, jo tieši ar prasības celšanas brīdi persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to uzturlīdzekļi bērnu uzturam piedzenami no prasības celšanas dienas – 2016.gada 26.janvāra.

Izpildu raksts, kas izsniegts civillietā Nr.C33231410 pamatojoties uz Rīgas rajona tiesas 2010.gada 28.maija spriedumu, pēc pilnīgas tā izpildes ir atzīstams par spēku zaudējušu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, *no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otrās daļas 1.un 3.punktu, *tiesas izdevumi ir valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam, *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi*.

Savukārt Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punkts nosaka, ka *prasības summa prasībās par maksājumu vai devumu samazināšanu vai palielināšanu ir summa, par kādu samazina vai palielina maksājumus vai devumus, bet ne vairāk kā par vienu gadu.*

Ievērojot minēto, no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 169,09 *euro* (111,00 – 64,03 = 46,97 × 12 = 563,64 × 2 = 1127,28 × 15% = 169,09) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,56 *euro* apmērā.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 3., 8.pantu, 33.panta otro daļu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 6.punktu, 42.panta pirmo daļu, 97., 190., 193., 204.$^{1}$pantu, 250.$^{25}$, 250.$^{27}$, 440.$^{2}$ pantu, tiesa

**nosprieda**

Prasību apmierināt.

Palielināt ar Rīgas rajona tiesas 2010.gada 28.maija spriedumu civillietā Nr. C33231410 noteikto uzturlīdzekļu apmēru, un piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 2006.gada 15.oktobrī dzimušās /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 111,00 *euro* apmērā ik mēnesi par laika periodu no 2016.gada 26.janvāra līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 2004.gada 10.jūlijā dzimušās /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 111,00 *euro* apmērā ik mēnesi par laika periodu no 2016.gada 26.janvāra līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Pēc pilnīgas tā izpildes atzīt par spēku zaudējušu izpildu rakstu, kas izsniegts, pamatojoties uz Rīgas rajona tiesas 2010.gada 28.maija spriedumu civillietā Nr. C33231410.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 169,09 *euro* (viens simts sešdesmit deviņi *euro*, 09 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,56 *euro* (pieci *euro*, 56 centi).

Noteikt, ka spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama, norādot šādus saņēmēja bankas rekvizītus – saņēmējs: Valsts kase, reģ.Nr.90000050138, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV55TREL1060190911200, maksājuma mērķis: dati lietas identificēšanai (lietas dalībnieka vārds, uzvārds).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami, norādot šādus saņēmēja bankas rekvizītus – saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. LV90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis: EKK 21499 un dati lietas identificēšanai (lietas dalībnieka vārds, uzvārds).

Labprātīgi izpildot tiesas spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.$^{2}$ pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot; apelācijas sūdzību Rīgas rajona tiesā.